

NYHETSBREV

Nr 13 2016

Ny studie om PFAS - Svenskt Vatten kräver handlingsplan från Regeringen

Svenskt Vatten har gjort en sammanfattande studie på högfluorerade farliga ämnen, PFAS. Slutsatsen är att det finns högfluorerade ämnen i många produkter som vi människor använder i vår vardag, t ex bakplåtspapper, pizzakartonger och impregneringsmedel. Rapporten visar alltså att människor får i sig miljögifter som de inte vet om. Dessa högfluorerade ämnen bryts aldrig ner i naturen och lagras därför i människor och miljön. Det är svårt att se att vi behöver ha dem i några konsumentprodukter överhuvudtaget. På grund av de bra analysmetoder som finns numera samt att vi känner till i flera av de produkter de finns kan vi också börja göra någonting åt det.

– Första steget är att börja fasa ut de här ämnena från våra konsumentprodukter. Svenskt Vatten har höga förhoppningar om att regeringen tar dessa fakta på allvar och inleder arbetet med att driva på för ett gruppförbud inom EU mot högfluorerande ämnen i konsumentprodukter redan nästa år, säger Anders Finnson, miljöexpert på Svenskt Vatten.

Svenskt Vattens förhoppning är att handeln tar uppgifterna på allvar och snabbt inleder utfasningen av PFAS. Förebilder finns, H&M är redan klara och Adidas ska ha gjort det i 99 procent av sina produkter före 2018.

Vår strävan är att alla butiker ska vara fluorfria senast 2018. Konsumenterna bör uppmärksammas på detta snabbt växande miljöproblem, även om det är handeln som måste fasa ut produkterna. Den som handlar en produkt märkt med Svanen eller Bra Miljöval vet att det inte finns PFAS i den varan. Men det räcker inte. Detaljhandeln bör kunna ge en sådan service att det helt enkelt inte finns några PFAS att välja på. Det, tillsammans med regeringens arbete för gruppförbud av PFAS inom EU, kan i framtiden hindra att vi använder produkter i vardagen som innehåller dessa ämnen som är skadliga för människor och miljö. Bara så kan vi närma oss målet om friskt vatten, rena sjöar och hav i framtiden, säger Ander Finnson.

Läs hela rapporten här: <http://www.svensktvatten.se/Aktuellt/Nyheter/Avlopp-och-Miljo-nyhetslista/Ny-studie-om-hogfluorerade-farliga-amnen---handlingsplan-fran-regeringen-kravs-/>

Inslaget i rapport:

<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/var-tredje-impregneringsmedel-innehaller-farliga-amnen>

Inslaget i TV4-nyhetsmorgon:

<http://www.svensktvatten.se/Aktuellt/Nyheter/Avlopp-och-Miljo-nyhetslista/Fasa-ut-PFAS-fran-konsumentprodukter---fluorfri-butik-2018/>

Debattartikel om PFAS i Göteborgsposten:

<http://www.gp.se/nyheter/debatt/1.2987002-bekampa-de-dolda-gifterna-i-var-vardag>

Luktfria kläder – en bluff och giftigt för miljön

Svenskt Vatten ser som särskilt viktigt att prioritera utfasning av PFAS och antibakteriella ämnen i textilier. Åtgärderna skulle kunna vara flera som t ex frivilliga insatser för utfasning och informationsinsatser från myndigheter till alla textilimportörer och branschen. Nya undersökningar från Kemikalieinspektionen visar att de miljöfarliga biociderna inom några tvättar sköljs vidare med tvättvattnet. Kemikalieinspektionen har även testat om den antibakteriella behandlingen verkligen fungerar. Och den effekten är högst begränsad - redan efter några tvättar.

– Jag tycker att man kan tala om fusk. Man vill hitta ett försäljningsargument men tar inte ansvar för att det fungerar, säger Ulrike Frank på Kemikalieinspektionen. Regeringen nu intensifierar sitt kemikaliearbete med särskilt fokus på att minska riskerna med kemikalier i människors vardagsmiljö. Ett prioriterat område är textilier.

EU-beslut: Stopp för triklosan i biocidprodukter och behandlade varor

Stor framgång för uppströmsarbetet. Det bakteriedödande ämnet triklosan får inte längre användas som verksamt ämne i biocidprodukter i EU, till exempel antibakteriell handtvål. Ämnet får inte heller användas i behandlade varor som till exempel skor och sportkläder.

<http://www.svensktvatten.se/Aktuellt/Nyheter/Avlopp-och-Miljo-nyhetslista/EU-beslut-Stopp-for-triklosan-i-biocidprodukter-och-behandlade-varor/>

Läs mer här:

<http://www.kemi.se/nyheter-fran-kemikalieinspektionen/2015/behandling-mot-bakterier-i-klader-saknar-ofta-effekt/>

”Slamgödslingsförsöken” – den senaste rapporten

Projektet “Slamspridning på åkermark” från sydvästra Skåne är unikt, inte bara i Sverige utan även i Europa genom att det är upplagt som ett praktiskt fältförsök, där påverkan på åkermarken och dess växter på grund av upprepad slamtillförsel kan följas under lång tid. Den senaste rapporten redovisar resultatet av försöken under 2012-2014. För att sätta resultaten i sitt sammanhang redovisas även en sammanfattning av 33 års försöksresultat i rapporten. Kraven på slammet har alltid varit att det varken på kort eller lång sikt får skada jorden, grödan eller konsumenten av grödan. Frågeställningen från lantbrukarkåren var om slammet var en tillgång eller belastning i växtodlingen. Det bästa sättet att få svar på frågan var att testa slamspridning på åkermark under kontrollerade former i verkligheten genom regelrätta fältförsök.

Sammanfattningsvis, har det visats att slamtillförsel inte påverkar upptaget av tungmetaller i grödan, inte ens vid trefaldig tillförsel. Alla i försöken förekommande grödor har svarat med ökad skörd vid slamtillförsel. I genomsnitt har en skördeökning med cirka 7 % erhållits av slamgödslingen. Det kan även fastslås att markens bördighet ökar vid slamtillförsel.

Läs hela studien här:

<http://hushallningssallskapet.se/2015/12/17/slamspridning-pa-akermark/>

Receptfritt ska inte vara miljöfarligt

Vetenskapsradion belyste den 22 december problemet med diklofenak. – Här behöver Sverige snarast undersöka möjligheten att med omedelbar verkan receptbelägga alla former av Voltaren och andra läkemedel som innehåller diklofenak. Läkemedelsverket bör få i uppdrag att undersöka om det går att receptbelägga ett läkemedel med hjälp av EU-lagstiftningen. Annars behöver Sverige även arbeta för att på sikt påverka EU-lagstiftningen så att det blir lättare att receptbelägga läkemedel pga. miljöfarlighet. Här behöver Sverige gå före, säger Anders Finnson, miljöexpert hos Svenskt Vatten.

Läs hela artikeln här:

<http://www.svenskvatten.se/Aktuellt/Nyheter/Avlopp-och-Miljo-nyhetslista/Receptfria-lakemedel-ska-inte-fa-vara-miljofarliga/>

Kumla nu Revaq-certifierat

Kumla avloppsreningsverk, som är dimensionerat för 30 000 personer är det senaste verket att certifieras enligt Revaqs regler. Revaq har nu 43 anslutna verk runt om i landet. Kumlas VA-chef Marcel Minnegal, svarar på varför de har valt att gå med i Revaq.

Vilken var den största utmaningen med certifieringen och varför har ni valt att ansluta er till Revaq-arbetet?

Att bygga upp strukturen var ett jättearbete, men nyttigt. Vi anser att slammet är en värdefull råvara och att om vi har ett slam som är giffritt då har vi också en giffri miljö. Vi vill hamna där. Vi måste ha ett fungerande kretslopp för att klara vår framtid, säger Marcel Minnegal.

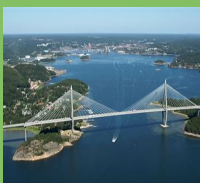
Avlopp & Kretsloppspriset 2016 till Uddevalla

Avlopp & Kretsloppspriset 2016 går till Uddevalla kommun i samarbete med Västvatten och Uddevalla Energi.

Ur juryns motivering:

”Uddevalla kommun, i samarbete med Västvatten och Uddevalla Energi, har i projektet ”Näringsrik” både visionärt och metodiskt byggt ett enkelt, ekonomiskt och väl fungerande kretslopp för näringsämnen i avlopp från hushåll. Idag Uddevalla ett av Sveriges mest tongivande arbeten med att realisera ett småskaligt system med sorterande lösningar som möjliggör återföring till jordbruk. [...] Uddevalla kommunicerar föredömligt ut erfarenheter och kunskap till egna invånare och till andra kommuner och projekt, bland annat genom en engagerad VA-rådgivning med kretsloppsfokus [...]”

— Det är jätteroligt att vi blir uppmärksammade, vår framgång bygger på ett lyckat samarbete mellan Uddevalla kommun, Uddevalla energi och Västvatten, säger Andreas Roos, projektledare Västvatten.

**Idag är 43
reningsverk
certifierade = ca
50 procent av allt
avloppsvatten
som renas i
Sverige, renas i ett
Revaq - certifierat
reningsverk.**

Revaq om uppströmsarbetet

- ✓ Renare avloppsvatten till reningsverken är en förutsättning för ett hållbart samhälle.
- ✓ Dagens uppströmsarbete är en miljöinvestering för framtiden. Med renare avloppsvatten får vi renare sjöar, vattendrag och hav – och bättre slam.
- ✓ Alla måste vara beredda att ta ansvar. Vi vill göra mer och behöver stöd från politikerna.
- ✓ Den viktigaste insatsen för att minska oönskade ämnen i slam och vatten är riktade insatser mot utsläppen från hushåll och industrin.

Revaqs styrgrupp

Ordförande för Revaqs styrgrupp är Anders Finnson och sekreterare är Anna Berggren, Svenskt Vatten. Övriga ledamöter är Claes Johansson, Livsmedelsföretagen, Per Baumann, Svensk Dagligvaruhandel, Peter Wallenberg, LRF, Agneta Leander VA Syd och Pontus Cronholm, Naturvårdsverket.

Ordförande för Revaqs regelkommitté är Hans Augustinsson, Hushållningssällskapet. Sekreterare är Anna Berggren, Svenskt Vatten. Övriga ledamöter är Jan Eriksson, SLU, Åsa Wolgast, LRF och Jan Mattsson, Gryaab.

Kontakta Revaq

Anna Berggren
Anna.berggren@svensktvatten.se
C/o Svenskt Vatten AB
BOX 14057
SE-167 14 Bromma
Gustavslundsvägen 12. 4 tr

Kalendarium

21-22/4 Revaq-utbildning i Stockholm

Varför Revaq?

- ✓ Vi behöver ha en snabbare utfasning av farliga kemikalier. Reningsverken kan vara drivkraften.
- ✓ Vi behöver hushålla med resursen fosfor. Återföring av slam är ett av flera sätt, men det enda som under överskådlig tid praktiskt kan fungera.
- ✓ Varken gällande eller föreslagna lagstiftning går tillräckligt långt för att skapa förtroende. Vi behöver ha krav som leder till ständig förbättring av avloppsvattnet till reningsverken och bättre system för utfasning av kemikalier.